

Michaela Pitáková

PRAKTICKÁ PŘÍRUČKA

PRO CHŮVY

Poděkování

Mé díky patří všem, kteří mě podporovali v psaní této knížky. Jmenovitě bych ráda poděkovala prof. PhDr. et RNDr. Marii Vágnerové, CSc., za první impulz k tomu, abych se do toho pustila. Dále děkuji RNDr. Hance Primusové za její cenné rady a podporu, abych to dotáhla do konce. Za postřehy, připomínky a podporu děkuji Mgr. Bc. Monice Mattasové. Velké díky patří také PhDr. Zdeňce Sládečkové za konzultace.

Dále nesmím zapomenout na ty, díky kterým tato knížka vůbec vznikla, tedy na všechny rodiče, kteří mi dali důvěru a svěřili mi své děti, díky nimž jsem se hodně naučila, a dali mi právě ty zkušenosti, za které jsem jim vděčná. Díky patří také ostatním chůvám za to, že se se mnou podělily o své zkušenosti a zážitky. Také samozřejmě děkuji tátovi za dodání skvělých fotografií, Adélce, Matějovi a Rostovi za ochotu pózovat, babičkám, dědovi, Lukášovi a tetě za sdílení radosti, když se dílo vedlo, a za podporu, když se dílo moc nedařilo. Velké díky patří mamce. Ona jistě ví, za co... Ještě jednou díky všem.

Michaela Pitáková

**PRAKTICKÁ
PŘÍRUČKA**

PRO CHŮVY

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být re-produkována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **restně stíháno**.

Bc. Michaela Pitáková, DiS.

Praktická příručka pro chůvy

Recenzentka:

Soňa Šudřichová

TIRÁŽ TIŠTĚNÉ PUBLIKACE:

© Grada Publishing, a.s., 2014

Design Photo © Grada Publishing, a.s., 2014

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7

jako svou 5558. publikaci

Odpovědná redaktorka Barbora Malá

Sazba a zlom Milan Vokál

Fotografie Ivo Piták

Počet stran 104

Vydání první, Praha 2014

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků, což není zvláštním způsobem vyznačeno.

Postupy a příklady v této knize, rovněž tak informace o lécích, jejich formách, dávkování a aplikaci jsou sestaveny s nejlepším vědomím autorů. Z jejich praktického uplatnění však pro autory ani pro nakladatelství nevyplývají žádné právní důsledky.

ISBN 978-80-247-5005-7

ELEKTRONICKÉ PUBLIKACE:

ISBN 978-80-247-9294-1 (pro formát PDF)

ISBN 978-80-247-9295-8 (pro formát ePUB)

OBSAH

Předmluva	9
Úvod	11
1 Obecně o chůvách	13
1.1 Kdo je chůva	13
<i>Chůva v dějinách</i>	13
<i>Současná chůva</i>	14
<i>Paní na hlídání X chůva</i>	14
<i>Nejčastější důvody, proč rodina přijme chůvu</i>	14
<i>Výhody pro rodiny, které mají chůvu</i>	15
<i>Nevýhody pro rodiny, které mají chůvu</i>	15
1.2 Pohled společnosti na chůvy	15
1.3 Chůva a legislativa	16
<i>Co říká zákon ohledně profesionálních chův?</i>	16
1.4 Chůva pracující na živnostenský list	17
<i>Výhody práce na živnostenský list</i>	17
<i>Nevýhody práce na živnostenský list</i>	17
<i>Kam pro živnostenský list a co si vzít s sebou</i>	18
<i>Živnost volná, obor činnosti č. 79 – Poskytování služeb pro rodinu a domácnost</i>	18
<i>Živnost vázaná, obor činnosti č. 72 – Péče o děti do 3 let věku v denním režimu</i>	19
<i>Vzdělání</i>	19
<i>Smlouva</i>	19
<i>Na co si dát pozor a nad čím uvažovat</i>	20
1.5 Chůva pracující pod hlídací agenturou	20
<i>Výhody práce pod agenturou</i>	20
<i>Nevýhody práce pod agenturou</i>	20
<i>Jak to chodí v hlídací agentuře?</i>	21
<i>Pracovat na živnostenský list bez pomoci agentury, nebo pod agenturou – jak se rozhodnout?</i>	21
1.6 Chůva v cizině neboli au-pair	21
<i>Au-pair</i>	21
<i>Možnosti</i>	22

	<i>Au-pair s pomocí agentury</i>	22
	<i>Au-pair na vlastní pěst</i>	22
	<i>Co dělat pro to, abyste byla v rodině spokojená</i>	23
	<i>Problémy, které mohou nastat</i>	24
2	Praktické informace pro chůvy	26
2.1	Způsoby, jak si vyhledat rodinu	26
2.2	První kontakt s rodinou	28
	<i>První kontakt jen s rodičem, nebo za přítomnosti dítěte?</i>	28
	<i>Jste-li chůva na doporučení</i>	30
	<i>Nejste-li chůva na doporučení</i>	30
	<i>Jak se chovat při prvním setkání s rodinou a dítětem</i>	32
	<i>O čem je potřeba rodinu informovat</i>	34
	<i>Hlídní jednoho dítěte, nebo více dětí</i>	34
	<i>Pokud vás rodina nepřijme</i>	35
2.3	Jak postupovat při adaptaci dítěte na chůvu	37
2.4	Vztah chůva – dítě	38
2.5	Problémy, které mohou nastat	41
	<i>Pláč dítěte při odchodu matky</i>	41
	<i>Nedaří se vám při prvním setkání navázat kontakt a dítě z vás má strach</i>	43
	<i>Dítě neposlouchá a nerespektuje vás</i>	44
	<i>Dítě se vám ztratilo nebo má tendence utíkat</i>	45
	<i>Dítě je agresivní, ubližuje sourozenci nebo jiným dětem</i>	45
	<i>Dítě vás cíleně a schválně uhodilo</i>	45
	<i>Dítě se nevhodně chová (mluví sprostě, vzteká se na veřejnosti, chová se k vám jako ke služce atd.)</i>	47
	<i>Hlídáte v přítomnosti rodiče</i>	48
	<i>Rodina chce, abyste hlídala nemocné dítě</i>	49
	<i>Jste OSVČ a rodina vám často ruší hlídání těsně předtím, než k nim máte přijít</i>	49
	<i>Máte odlišný přístup k výchově než rodiče</i>	50
	<i>Rodiče vás nerespektují a jsou nespolehliví</i>	51
	<i>Zanedbání vaší psychohygieny</i>	52
2.6	Doporučení pro chůvy	53
3	Chůva a rodina	55
3.1	Chůva a dítě	55
	<i>Chůva a dítě kojeneckého věku</i>	56

	<i>Chůva a dítě batolecího věku</i>	56
	<i>Chůva a dítě předškolního a mladšího školního věku</i>	57
3.2	Chůva a rodiče	58
3.3	Matka a dítě	59
	<i>Pracující matka a dítě</i>	60
	<i>Posilování vztahu matky a dítěte</i>	61
3.4	Co očekávají rodiče od chůvy	62
	<i>Jaká by podle rodičů měla být chůva? Co od ní očekávají?</i>	62
	<i>Očekávání, kterými se liší rodina od rodiny</i>	63
4	První pomoc u dětí	65
4.1	Odřeniny a drobné krvácení	65
	<i>Odřeniny</i>	65
	<i>Drobné krvácení</i>	65
	<i>Krvácení z nosu</i>	66
	<i>Pády bez viditelného krvácení</i>	66
4.2	Klíště, žihadlo a tříska – vyndání, ošetření	66
	<i>Klíště</i>	66
	<i>Žihadlo</i>	67
	<i>Tříska</i>	67
4.3	Popálení, opaření	67
	<i>Menší popáleniny a opaření</i>	67
	<i>Závažnější popáleniny a opaření</i>	68
	<i>Tepelný úpal</i>	68
4.4	Cizí těleso v těle dítěte	68
	<i>Vdechnutí tělesa</i>	68
	<i>Cizí těleso v uchu a v nose</i>	69
4.5	Bolest zoubků	69
4.6	Křeče	69
4.7	Koliky a nadýmání	70
4.8	Zvracení	70
4.9	Ostatní	70
	<i>Jak nejlépe přivolat pomoc</i>	71
	<i>Hlídáte-li dítě s nemocí nebo s postižením</i>	71
5	Zkušenosti chův	73
6	Můj přístup k dětem, které hlídám	81

7	Aktivity pro děti	84
	<i>Co dělat s kojencem?</i>	84
7.1	Aktivity doma, když prší nebo když je dítě nemocné	85
	<i>Výtvarné</i>	85
	<i>Pohybové</i>	91
	<i>Hudební a rytmičné</i>	92
7.2	Aktivity kombinované	93
	<i>Výtvarné</i>	93
7.3	Aktivity venku	95
	<i>Pohybové</i>	95
	Závěr	99
	Použitá literatura a prameny	101
	O autorce	103

PŘEDMLUVA

Příručka, která by poskytla rady, jak se stát profesionální chůvou, na trhu zatím chyběla, i když je tato profese postupně stále více žádaná a nepochybně tak tomu bude i nadále. Většina lidí by asi nedokázala přesně vymezit, co lze od dobré chůvy očekávat. Příručka všechny tyto informace nabízí ve stručném a čtivém souhrnu. Z textu je zřejmé, že autorka velice dobře ví, co profese chůvy vyžaduje a čemu je třeba věnovat pozornost. Je nutné ocenit i kritický přístup autorky, která vždycky zvažuje výhody i nevýhody čehokoli a nechá na čtenáři, aby sám uvážil, které z nich jsou pro něj podstatné a které ne. Zájemkyním o práci chůvy se hodí také informace o zákonech, které tuto práci upravují, návod, jak postupovat, když si chtějí takovou živnost založit. Důležité je i připomenutí výhod a nevýhod různých variant. Užitečné jsou rovněž rady, jak postupovat, když se chtějí stát chůvou v cizí zemi, a na co by si měly dát pozor, aby se nedostaly do zbytečných problémů.

Další část příručky je už pro ty, které začínají jako chůvy pracovat. Praktické rady, jak hledat rodiny, které by měly o jejich služby zájem, a jak zvládnout první kontakt s rodiči i dítětem. Text je jasný a srozumitelný a k porozumění probíranému tématu přispívají i příklady z vlastní praxe autorky. Za zmínku stojí také informace, že si chůva s rodiči vždycky nesedne a že to není ničí vina. Je to něco, co se ve vztazích mezi lidmi občas stává. Autorka nabízí i návod, jak navazovat kontakt s dítětem různého věku a jaké strategie považuje za užitečné.

Pěkně zpracovaná je kapitola o vztahu chůvy a dítěte. Autorka k tématu přistupuje střízlivě a s připomenutím, že chůva není matka a neměla by se snažit ji nahradit. Pozice chůvy je jiná, i když s ní dítě může mít velmi dobrý vztah. Chůvy v praxi jistě ocení návod, jak řešit různé problémy, které se mohou při práci se svěřenými dětmi objevit. Je jisté, že chůvy budou pracovat v různých rodinách, které svoje potomky vychovávají rozmanitým způsobem a ne vždycky dobře. Text obsahuje i návod, jak se chovat v různých nestandardních situacích a jak se jim pokud možno vyhnout. Pozitivně lze hodnotit i pokyny, jak dítěti poskytnout první pomoc, protože každé dítě může onemocnět anebo si nějak ublížit. Ani sebelepší chůva podobným nehodám nezabrání a je třeba se na jejich řešení připravit.

Pro budoucí chůvy může být zajímavé seznámení s názory a zkušenostmi žen, které tuto práci již vykonávají. O svém postoji k profesi chůvy píše i sama autorka, uvádí, jak postupuje a jaký je její přístup ke svěřeným dětem.

Text obsahuje i nabídku mnoha různých aktivit, které má vyzkoušené a ví, že dokážou děti zaujmout. Není pochyb o tom, že se mohou hodit i jiným chůvám.

Příručka pro budoucí chůvy má odpovídající rozsah i obsah a je zpracovaná tak, že jí budou rozumět nejen ony, ale i matky jejich svěřenců. Je, jak říká sama autorka, inspirací a souborem rad a doporučení. Je třeba říci, že se povedla a jistě najde mnoho čtenářů, pro něž bude nejenom zajímavá, ale i užitečná.

prof. PhDr. RNDr. Marie Vágnerová, CSc.
V Praze dne 23. ledna 2014

Úvod

Problematika hlídání dětí chůvou je v dnešní době aktuální a velmi diskutovaná. Každý rodič, který uvažuje o tom, že na nějaký čas (denně, jeden den v týdnu atd.) svěří dítě chůvě, chce právě tu nejlepší a profesionální chůvu. Jak se tedy stát profesionální chůvou? Jak si najít svou klientelu? Jak pomoci dítěti, aby si na vás co nejlépe zvyklo a bylo s vámi rádo? Co udělat pro to, abyste do rodiny bez problému „vplula“ a nenarušila její chod? Jaké problémy mohou nastat během hlídání? Odpovědi na tyto otázky, ale nejen to, najdete v této knížce. Také zde naleznete praktické ukázky z mé praxe, zkušenosti a zážitky několika chův a také trochu inspirace, co všechno můžete s dětmi dělat, když jste s nimi.

Ten, kdo pracuje s dětmi, mi jistě dá za pravdu, že každé dítě je jiné, originální a ke každému se přistupuje jiným způsobem. Nelze tedy napsat přesný a jednoznačný „recept“ nebo „návod“, jak má chůva k dítěti přistupovat. Jako jsou rozmanité rodiny a výchova dětí v nich, tak jsou rozmanité i chůvy. Proto, milé chůvy, tuto příručku berte především jako inspiraci, jako jeden z pohledů chůvy a jako určité uvedení a seznámení s touto problematikou. Předem se omlouvám mužům, že v knize mluvím o chůvách převážně jako o ženách, i když vím, že tuto práci může zastávat i muž. Chůva je ženského rodu a pro muže neexistuje oslovení stejného významu. Pokud chcete, pod pojmem chůva si představte ženu i muže.

Obr. 1 *Zdravíme a přejeme příjemné čtení!*

„Všichni dospělí byli dětmi, ale málokdo si na to pamatuje.“
Antoine de Saint-Exupéry

1 OBECNĚ O CHŮVÁCH

1.1 Kdo je chůva

Chůva v dějinách

Když se podíváme do historie, do konce 18. století, prioritou rodičů nebylo pečování a starání se o své malé děti. „Po celá tisíciletí byla péče o malé dítě předávána někomu jinému hned poté, co získali rodiče dostatečné prostředky na tento výdaj. Prvotní formou celodenní péče o dítě mimo širší rodinu byla pravděpodobně kojná.“ (Kropp, 2001, s. 129) Kojné nejen krmily dítě mateřským mlékem, ale také o něj pečovaly až do věku 5 let. Kojné byly populární do 18. století a najímány byly proto, že kojení pro ženu v určitém společenském postavení bylo považováno za něco nechutného (Kropp, 2001).

Postupem času (od 19. století) se odpovědnost kojné přesunula na širší rodinu. Ve středních vrstvách se vyskytovali sluhové, kteří pomáhali s péčí o dítě a s domácími pracemi. Až v roce 1920 se péče o děti přesunula téměř výhradně na vlastní rodiče (Kropp, 2001).

V 19. a na počátku 20. století byla chůva známá spíše pod názvem zdravotní sestra (byla to vždy žena). O její služby měly zájem většinou rodiny z vyšších vrstev a byly často najímány, i když matka nechodila do práce a zůstávala doma (www.ehow.com/about_4597607_history-of-nannies.html).

Za účelem vzdělávání dětí pak byli najímáni domácí vychovatelé nebo přímo učitelé. To byli naopak spíše muži zaměstnávaní opět bohatými rodinami z vyšších vrstev, jejichž děti nechodily do školy s „obyčejnými dětmi“. Obsah vzdělávání dítěte bylo s domácím učitelem také možné upravit podle zaměření a přání rodičů.

Dnešní chůva může být jakýmsi spojením obojího, zajišťuje dítěti uspokojení jeho potřeb, ale rovněž na něj výchovně působí a učí ho poznávat svět. Na žádost rodičů se také může ujmout pomoci s domácí přípravou u školáků.

Současná chůva

Chůvou může být žena i muž, ale z větší části tuto profesi vykonávají ženy. Jejich pracovní náplní je péče o jakkoliv staré dítě (děti) v nepřítomnosti rodičů. Dítě nejen hlídá a pečuje o něj, ale podílí se také na výchově, hraje si s ním a připravuje mu program. Zda chůva u rodiny bydlí nebo za dítětem (dětmi) dochází, ať už pravidelně či nepravidelně, to záleží na konkrétní situaci a domluvě. Jak často nebo jak dlouho bude spolupráce trvat, je individuální a záleží na domluvě s rodinou. Chůva může pracovat u jedné rodiny, nebo jich může mít více.

Paní na hlídání X chůva

Jaký je rozdíl mezi paní na hlídání a chůvou? Paní na hlídání „jen“ hlídá, aby se dítěti nic nestalo, a stará se o to, aby dítě mělo uspokojeny všechny základní biologické potřeby. Nevyžaduje se od ní, aby se aktivně podílela na výchově dítěte. Paní na hlídání je na krátkodobý čas (např. když si rodiče chtějí odejít jednou za čas na večeři) a může být pokaždé jiná. Na rozdíl od chůvy, od které se očekává, že bude stabilní, k dispozici té konkrétní rodině a že se zapojí do výchovy dítěte a rodinného režimu. Stává se v podstatě dalším členem rodiny.

Nejčastější důvody, proč rodina přijme chůvu

1. Matka se chce (potřebuje) brzy vrátit do zaměstnání z důvodu finančního, seberealizačního apod.
2. Rodiče chtějí mít chvíli sami pro sebe, eventuálně matka, která neustále pečuje o své dítě, chce mít pravidelně určitý čas pro sebe.
3. Rodič nebo rodiče hledají pro své dítě nějakého chybějícího člena rodiny (např. babičku, protože v rodině chybí prarodiče nebo jsou daleko).

Výhody pro rodiny, které mají chůvu

1. Je to určité obohacení nejen dítěte, ale celé rodiny. (Chůva vnese do rodiny něco nového.)
2. Chůva se věnuje na 100 % jen dítěti, které má svěřené.
3. Individuální přístup k dítěti.
4. Většinou se chůva stará o dítě v bytě, kde dítě bydlí. Dítě je tedy ve svém prostředí, které zná a kde má své oblíbené hračky.
5. Rodiče jsou klidní, že je dítě v dobrých rukou a že je o něj postaráno.
6. Rodiče mají možnost odpočinku.
7. Chůva je flexibilní, nemusí se řídit klasickou pracovní dobou a školními prázdninami. Kdy bude s dítětem (dětmi), záleží na domluvě.

Nevýhody pro rodiny, které mají chůvu

1. Pro rodiče to může být finančně náročná služba.
2. Může trvat delší dobu, než rodina najde pro dítě vhodnou chůvu.
3. Když chůva nečekaně onemocní, těžko se hledá jiné náhradní řešení, což může nabourat plány rodiny.

1.2 Pohled společnosti na chůvy

Služeb chůvy využívá v dnešní době stále více rodin. Ve společnosti se na chůvy a rodiny využívající jejich služeb vyskytují různorodé pohledy a názory. Osobně jsem se zatím setkala se čtyřmi typy názorů na tuto problematiku:

Jeden z názorů je ten, že není nic špatného či nevhodného na tom, když se v rodině stará o dítě (děti) chůva. Kdo z rodičů tento názor sdílí, služby chůvy buď sám využívá, nebo ne, protože má kolem sebe hodně přátel a známých, kteří v akutním případě dítě pohlídají. Rozhodně možnost spolupráce s chůvou neodsuzuje.

Další názor je opačný než předchozí. Možnost spolupráce s chůvou je zavrhnuta a v rodinách nepřichází v úvahu. Pokud se narodí dítě, je potřeba, aby matka byla stále s dítětem, a proto chůvy jednoznačně odmítají. Považují matky za nezodpovědné, sobecké a nechápou, proč si rodina pořídila dítě, když je pak nechá na starost chůvě.

Třetí názor, který se vyskytuje, je, že chůvu mají jen nějaké „paničky“, a proto rodinami, které využívají pomoc chůvy, opovrhují. Přejde jim to zvláštní a považují to převážně za doménu bohatých lidí.

Ostatní lidé, se kterými jsem se setkala, nemají na tuto problematiku vyhraněný názor a nejsou si jistí, zda je pro dítě i pro rodinu celkově dobré mít chůvu.

Dnešní hektická doba nutí matky vrátit se po porodu co nejdříve do práce, aby neztratily svou kvalifikaci a samozřejmě také z důvodu finančního. Z mé zkušenosti tedy nejvíce matek zvolí práci na částečný úvazek, a protože školky jsou přeplněné a ne každé dítě se tam dostane, rozhodnou se pro spolupráci s chůvou. V zahraničí (nejčastěji v USA a Anglii) je spolupráce s chůvou běžnější. V České republice si na to lidé teprve zvykají.

1.3 Chůva a legislativa

Co říká zákon ohledně profesionálních chův?

Pojem „chůva“ není v našich zákonech vymezen, avšak dotýkají se ho přílohy číslo 2 a 5 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, přesněji ve znění zákona č. 303/2013 Sb., kdy byl naposledy živnostenský zákon s účinností od 1. ledna 2014 novelizován.

Zde se mimo jiné praví, že pokud někdo vykonává činnost „*Chůvy*“ za účelem zisku, je třeba tuto činnost vykonávat na základě živnostenského oprávnění a splnit požadavky zákona č. 445/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů a dalších souvisejících předpisů (viz podkapitola 1.4 Chůva pracující na živnostenský list) (<http://icv.vlada.cz/cz/socialni-reforma/nejcastejsi-dotazy/>).

Povolání chůvy vymezuje Národní soustava povolání, a to v části „*Služby provozní a osobní*“, takto: „*Chůva samostatně pečuje o dítě nebo děti.*“ Mezi její činnosti patří např. hlídání dětí, zabezpečení péče o hlídané dítě nebo děti, dodržování zásad prevence úrazů a bezpečnosti, poskytování první pomoci, řešení nepříznivých výchovných situací z pedagogicko-psychologického hlediska, uplatňování znalostí o vývojových etapách dítěte v praxi, dodržování etických principů při práci chůvy atd.

Cituji ze stránek informačního centra vlády:

V souvislosti s rozvojem vzdělávání v oblasti poskytování služeb péče o děti byly v Národní soustavě povolání zveřejněny dvě profesní kvalifikace pro činnost chůvy: „*Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky*“ a „*Chůva pro dětské koutky*“. Nejedná se ovšem o získání odborné způsobilosti absolvováním studia na střední či vysoké škole, ale získání kvalifikace podle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího

vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, přesněji v aktuálním znění zákona č. 53/2012 Sb., kdy byl naposledy zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání novelizován. V tzv. hodnotícím a kvalifikačním standardu jsou stanoveny požadavky na schopnosti, dovednosti a kompetence uchazeče a rovněž na požadavky týkající se hodnocení této zkoušky a další záležitosti (např. proces udělování autorizací, vymezení a povinnosti autorizovaných osob autorizujících orgánů atd.).

V platné právní úpravě je jako jedna z možných odborných způsobilostí uvedena profesní kvalifikace: „*Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky*“ (<http://icv.vlada.cz/cz/socialni-reforma/nejcastejsi-dotazy/>).

V Národní soustavě kvalifikací najdete tedy kvalifikaci: „*Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky*“ a „*Chůva pro dětské koutky*“. Tudíž u autorizované osoby lze absolvovat zkoušku požadovanou pro tyto dvě kvalifikace. Na internetových stránkách www.narodnikvalifikace.cz/kvalifikace-550-Chuva_pro_deti_do_zahajeni_povinne_skolni_dochazky/kvalifikacni-standard a www.narodnikvalifikace.cz/kvalifikace-549-Chuva_pro_det ske_koutky lze najít podrobné informace ke zkoušce (hodnotící standard, autorizované osoby, neboli kde je možnost tyto zkoušky absolvovat).

1.4 Chůva pracující na živnostenský list

Výhody práce na živnostenský list

1. Jste „pánem svého času“ – vše si domlouváte s rodinou sama. (Potřebujete-li k doktorovi, dohodnete se s rodinou a nemusíte se už ptát nadřízeného.)
2. Hledáte si sama rodiny. (Pro někoho to může být výhoda, pro jiného naopak nevýhoda.)
3. Určujete si své ceny.
4. Jste svobodná v tom, že se můžete sama dobrovolně rozhodnout, zda v té konkrétní rodině budete hlídat a nemusíte to řešit s nadřízeným.

Nevýhody práce na živnostenský list

1. Musíte si sama platit sociální a zdravotní pojištění (eventuálně nemocenské pojištění).
2. Musíte si vést účetnictví, nebo mít někoho, kdo vám ho povede.

Kam pro živnostenský list a co si vzít s sebou

Živnostenský list si zařídíte osobně na živnostenském úřadě, který je centrálním registračním místem. Vyplníte tam registrační formulář a díky němu se o vás dozví Česká správa sociálního zabezpečení, dále také zdravotní pojišťovna a finanční úřad. Z České správy sociálního zabezpečení a ze zdravotní pojišťovny vám přijde dopis přibližně po třech týdnech, kdy jste nahlásila svou živnost, a z finančního úřadu přibližně po jednom týdnu. V den nahlášení živnosti můžete začít podnikat.

Na živnostenský úřad si s sebou vezmete občanský průkaz, peníze (1000 Kč) a někteří budou potřebovat doklad o vzdělání. Záleží na tom, jak staré děti chcete hlídat. Existují dvě varianty živnosti:

Živnost volná, obor činnosti č. 79 – Poskytování služeb pro rodinu a domácnost

U této živnosti nepotřebujete dokládat vaše vzdělání.

Podle přílohy č. 4 k nařízení vlády č. 278/2008 Sb., je obsahem této živnosti:

Poskytování služeb pro rodinu a domácnost, zejména zajišťování chodu domácnosti (vaření, úklid, praní, žehlení, péče o zahradu a podobně), individuální péče o děti nad 3 roky věku v rodinách, příležitostné krátkodobé hlídání dětí (včetně dětí do 3 let věku), péče o osoby vyžadující zvýšenou péči, obstarávání nákupů a jiných záležitostí souvisejících s chodem domácnosti a jiná obstaravatelská činnost. Obsahem činnosti není péče o děti do 3 let věku v denním režimu, ostraha osob a objektů (osobní strážci, hlídači a podobně) a další činnosti související s chodem domácnosti, jež jsou předmětem živností řemeslných, vázaných a koncesovaných (<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-278>).

Co si představit pod pojmem *příležitostné krátkodobé hlídání dětí (včetně dětí do 3 let věku)*? V zákoně příležitostné krátkodobé hlídání není přesně vymezeno. Ale podle ministerstva průmyslu a obchodu jde o pohlídnání dítěte na nezbytnou dobu. Tedy na dobu, kdy si rodič potřebuje jít něco zařídit na úřad nebo k doktorovi. Není to na dobu, po kterou by bylo na dítě účelově výchovně působeno.

Živnost vázaná, obor činnosti č. 72 – Péče o děti do 3 let věku v denním režimu

U této živnosti je potřeba dodat doklad o vašem vzdělání. Musíte tedy mít odbornou způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry nebo zdravotnického asistenta nebo ošetřovatele nebo porodní asistentky nebo záchranáře nebo odbornou způsobilost k výkonu povolání sociálního pracovníka nebo pracovníka v sociálních službách nebo odborná kvalifikace k výkonu povolání učitele mateřské školy nebo profesní kvalifikace pro činnost chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky (zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání).

Podle přílohy č. 2 k nařízení vlády č. 278/2008 Sb. je obsahem této živnosti:

Individuální výchovná péče o svěřené děti do 3 let věku v denním nebo celotýdenním režimu zaměřená na rozvoj rozumových a řečových schopností, pohybových, pracovních, hudebních, výtvarných schopností a kulturně hygienických návyků přiměřených věku dítěte. Zajišťování bezpečnosti a zdraví dítěte, jejich pobytu na čerstvém vzduchu, spánku v odpovídajícím hygienickém prostředí a osobní hygieny dětí, včetně poskytování první pomoci (předpis č. 278/2008 Sb., Nařízení vlády o obsahových náplních jednotlivých živností).

Obecně práce Živnostenského úřadu České republiky spadá pod ministerstvo průmyslu a obchodu, na které lze směřovat případné dotazy či žádosti o radu.

Vzdělání

Pokud se tedy chcete stát chůvou a pečovat o děti do 3 let věku v denním režimu, musíte k tomu mít požadovanou odbornou způsobilost – SŠ, VOŠ, VŠ (viz živnost vázaná). Nebo je potřeba absolvovat a úspěšně ukončit kurz, který vám umožní profesní kvalifikaci pro činnost chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky. Tyto kurzy si musíte zaplatit.

Smlouva

Smlouvu s rodinami můžete mít sepsanou, což není povinné. Záleží na vás, ale je lepší, když ji máte a obě strany mají tak jasno, co si mohou, nebo nemohou dovolit, a žádná strana se pak nemusí vymlouvat, že něco nevěděla. Někteří rodiče mohou také smlouvu považovat za doklad vaší důvěryhodnosti. V dnešní době se již na ústní dohodu tolik nehledí, takže když přijdete